

Панченко В.О.

Кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної, вікової та соціальної психології імені М.А.Скока Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка,
м.Чернігів,Україна

Фера С.В.

Кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної, вікової та соціальної психології імені М.А.Скока Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка,
м.Чернігів,Україна

**АКМЕОПСИХОЛОГІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК УМОВА
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ У
КОНТЕКСТІ ЇЇ ПРОФЕСІЙНО-ДІЯЛЬНІСНОЇ СФЕРИ.**

Формувальні технології підвищення рівня життєстійкості у контексті професійно-діяльній сфери забезпечують спрямованість особистості на розуміння значимості професійної складової життєдіяльності; сприяють розвитку особистісно-ділових і професійно важливих якостей, розвивають навички професійної комунікації; орієнтують особистість на досягнення високого рівня професійної майстерності через стійку життєву позицію.

Нами сформульовано умови формувального впливу. Пріоритетними серед них вважаємо: створення інтерактивного акмеопсихологічного середовища, яке забезпечує ціннісно-смісловий обмін між учасниками, що перебувають у ньому, та приводить до їхнього особистісного і особистісно-професійного розвитку, стійкої життєвої позиції.

Таке освітнє середовище спонукає до творчості, успіху, досягнення високих результатів у діяльності. За цих умов поняття «акме» розглядається не як кінцевий пункт життєвого руху й професійного розвитку, а як вершина, з якої відкриваються нові можливості для подальшого руху. Інтерактивність акмеопсихологічного середовища передбачає рівноправну взаємодію суб'єктів

навчання (тренера та учасників). Підвищення рівня життєстійкості здійснюється за допомогою інтерактивних методів, які викликають інтерес до пізнавального процесу, розвивають творчий потенціал особистості.

Окрім цього, до важливих умов формувального впливу ми віднесли:

- усвідомлення власної моделі світу, своєї життєвої філософії та сенсу життя;
- активізацію особистісного та особистісно-професійного потенціалу;
- вироблення стратегій подолання складних життєвих ситуацій;
- переорієнтацію мотиваційно-ціннісної спрямованості на професійну діяльність завдяки набуттю, аналізу й переоцінці власного життєвого досвіду.

Поетапна реалізація окреслених умов являє собою технологію конструктивного підвищення рівня життєстійкості, яка позитивно впливатиме на процес професіоналізації особистості.

Процесуально впровадження визначених умов здійснювалося через впровадження системи вебінарів та соціально-психологічного тренінгу.

Формат вебінарів – сучасного мультимедійного інструменту для організації онлайн-навчання та ділового спілкування через інтернет, обрано, враховуючи специфіку управлінської діяльності, яка передбачає оптимальну зайнятість на роботі. Вебінари ж, як метод дистанційної освіти, дають можливість, перебуваючи на робочому місці, відвідувати онлайн-курси, причому не лише отримувати нову інформацію, а й мати пряме спілкування з тренером та колегами. У якості форм вебінарів проводилися онлайн-семінари та онлайн-консультування.

Ефективність, результативність та реалізація поставлених задач досягається у процесі проведення соціально-психологічного тренінгу, як технології навчання, що ґрунтується на професійних характеристиках особистості та моделі викладача-тренера і має широкий спектр застосування через впровадження активних методів навчання (Балабанова, 2006). Важливо враховувати методологію психолого-управлінського тренінгу, адже управлінський тренінг як метод групової психологічної роботи передбачає моделювання професійно-

управлінських ситуацій, адекватних тим, що виникають у процесі реальної професійної діяльності і не можуть бути вирішені на основі стандартних технологій роботи, а також активне включення учасників тренінгу в аналіз та розв'язання цих ситуацій (Ткалич, 2006).

З огляду на вищезазначене нами здійснено вибір арсеналу методичних прийомів і технік: проблемного характеру (обговорення проблемних ситуацій, мозкові штурми, групові дискусії, вирішення конфліктних ситуацій); проєктивного спрямування (метод проєктів, моделювання); інформаційного змісту (інформаційні повідомлення, презентації), також застосовувались ігрові технології (ділові ігри, метафоричні рольові ігри, кейс-метод), сталкінг-технології (відстежування власних реакцій на впливи зовнішнього середовища), тем-білдінгові технології, техніки на відпрацювання навичок інтрапсихічних впливів (самоаналізу, самооцінювання, саморефлексії та ін.).

З огляду на те, що життестійкість розглядається і як здатність до саморегуляції, яка у свою чергу відіграє провідну роль в успішності протікання професійної адаптації, значна роль відводиться технікам на розвиток регулятивної функції особистості. Вправи на відпрацювання навичок саморегуляції поведінки й діяльності, умінь самоорганізовуватись, управляти своїми станами й поведінкою, організувати свій побут і відпочинок.

Отже, з огляду на вищезазначене, можемо констатувати, що інтерактивне акмеопсихологічне середовище єоднією з соціально-психологічних умов, завдяки яким стає можливим підвищення рівня життестійкості особистості з урахуванням орієнтованості на їхню професійну діяльність.

Література:

1. Балабанова А.В. Управління персоналом: навч. посібник [текст] / А.В.Балабанова, О.В.Сардак.-Донецьк: ДонДУЕТ,2006.-471с.
2. Ткалич М. Г. Психолого-організаційні детермінанти самоактуалізації менеджерів комерційних організацій : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.10 / М. Г. Ткалич. – Київ, 2006. – 20 с.